

Csoportok, nyelvek, nyelvváltozatok

A magyarországi cigányság alcsoportjai(?):

- magyarcigányok (romungrók),
- oláh cigányok,
- beások (teknősök, stb.)

Nyelvemlékek:

- 1517 e. – Johannes von Grafing: Müncheni Sorok
- 1547 – Andrew Borde
- 1552 – Heltai Gáspár két szava...
- 1630-as évek – Kájoni-kódex két dala
- 1600-as évek második fele – Cigány Miatyánk
 - Augustini Ab Hortis Sámuel (1729-1792) adta közre

- **magyarcigányok (romungrók):**

- Kárpát-medencei cigány bevándorlás a 15. századtól... (1589)

- de(!) a közösség itt „alakult” ki!

- tradicionális főbb foglalkozásaik:

vasmunka, sármunka, általános értelemben vett alacsony presztízsű munkák, majd a 17-18. századtól a zenélés...

nyelvük → és a magyar argó...

- **oláh cigányok:**

- hosszan elhúzódó bevándorlás a 17-18. századtól...
→ 1693!

- tradicionális főbb foglalkozásaik:

fém munka, de különösen is rézmunka, szolgáltatások (+/-), később kereskedelem, illetve általánosságban a mobil életmódhoz kötődő egyéb tevékenységek...

nyelvük → és a cigány „irodalmi” nyelv...

Főbb oláh cigány kisközösségek a mai Magyarországon:

- lovári
- másári
- drizári
- cérhári/cerhári
- csurári
- kelderás/kelderári
- gurvári
- colári...

- **beások (teknősök, teknővájók, román cigányok*):**
 - egyéb neveik: rudár, lingurár, bâieș/bojás, trokár, stb.
 - hazai alcsoportok (?): árgyelán, muncsán, ticsán
 - Kárpát-medencei cigány bevándorlás a 17-18. századtól → 1744!
 - a közösség(ek) erős román hatás alatt alakult(ak) ki valahol, vélhetően a Balkán-félsziget északi területein;
 - eredeti nyelveik egymástól markánsan(!) különböző román nyelvváltozatok;
 - tradicionális főbb foglalkozásaik:
famunka → a „külső” környezet adottságaitól és igényeitől függően...

Egyéb (egykor) cigányajkú kisközösségek hazánkban:

- vendcigányok/szlovén-
cigányok
- szintók/németcigányok

